

בבית הדין המשמעתי לערעורים

באוניברסיטת תל-אביב

המערערות: המזכירות האקדמית, אוניברסיטת תל-אביב

באמצעות בא כוחה, עו"ד ירון זהבי

נגד

המשיבים: *****

באמצעות בא כוחם: מר אחמד מיטואלי, סנגור סטודנטים

פסק דין

בפנינו ערעור על הכרעת הדין בתיק ד-2020-39 מפיו של סגן הממונה על המשמעת, פרופ' אמיר חורי. הערעור עוסק בשאלה האם מעשיהם של המשיבים מקיימים את עבירת ההונאה בנוסף לעבירה בה הורשעו, הפרת הוראות. אנו סבורים דין הערעור להידחות מהטעם שיובא להלן.

עניינו של המקרה בשיתוף פעולה אסור בין המשיבים, שישה במספר, בהכנת מטלות להגשה בקורס משותף. על מעשה זה הורשעו בעבירת הפרת הוראות וזאת משום שהוראות הגשת המטלה הגבילו את העבודה על הכנתה לזוג תלמידים בלבד ומשום שהתקיימה חפיפה משמעותית בתוכן המטלות שהוגשו בפועל על ידי כל המשיבים. בית הדין המשמעתי קבע, על בסיס הודאת אחד המשיבים (בהסכמת ועל דעת האחרים), כי מעשה המשיבים עולה כדי הפרת הוראות.

עבירה נוספת בה הואשמו המשיבים הינה הונאה וביסודה הטענה כי המטלות שהוגשו הועתקו מעבודה שנכתבה והוגשה על ידי תלמידה אחרת במסגרת קורס דומה שהועבר בשנה קודמת לשנה בה התרחש המקרה שבנדון. בית הדין המשמעתי קבע כי, אף על פי שהמשיבים הסתמכו על נתונים ומשתנים משנים קודמות שאינם קשורים למטלה שהוטלה עליהם, האוניברסיטה לא הצליחה לשכנע כנדרש כי בוצעה הונאה משום שלא הוכח דבר קיומה של עבודת מקור ממנה בוצעה ההעתקה. עוד נקבע כי אין מקום להעביר את נטל השכנוע הרובץ כרגיל על האוניברסיטה-הקובלת אל עבר המשיבים תוך דרישתם להוכיח כי לא קיימת עבודת מקור אשר ממנה העתיקו.

על קביעה אחרונה זו מוגש ערעורה של האוניברסיטה. לטענתה, הגשת מטלות מסכמות דומות תוך הסתמכות על נתונים ומשתנים משנה קודמת מצדיקה את העברת הנטל אל כתפי המשיבים וכי עליהם לסתור את החזקה לפיה הם העתיקו עבודה שהוגשה בשנה קודמת. האוניברסיטה נסמכת על פסיקתו של בית דין זה (ע/6/89) לפיה הוכחת ההכנסה של חומר אסור לחדר בחינה מקימה חזקה, הניתנת לסתירה על ידי המשיב, בדבר מעשה הונאה (להלן: חזקת הונאה).

אנו סבורים כי לטענה זו אין מקום בערעור שלפנינו. השאלה העקרונית בדבר האפשרות—והרציות—של העברת נטל ההוכחה במקרים מיוחדים מעלה שאלות כבדות במיוחד כאשר עסקינן בהליך משמעותי בעל משמעויות מעין פליליות (וזאת להבדיל, למשל, מסכסוך אזרחי בין צדדים לחוזה שהופר). זאת ועוד, לשאלה זו השלכות רוחב חשובות על המדיניות בדבר תרבות הלימוד הרצויה של תלמידי הפקולטה בה לומדים המשיבים ושל תלמידי האוניברסיטה, בכלל. שאלות עקרוניות אלה אינן מצריכות הכרעה במקרה זה, משום שקיים פער לא מבוטל בין הקביעה—שהוכחה כנדרש—לפיה קיים דמיון רב בין המטלות שהוגשו ובין הקביעה האחרת—שלא הוכחה—כי המקור לדמיון נעוץ בעבודת מקור משנה קודמת. ממילא לא ניתן "להלביש" על פער כזה את חזקת ההונאה שנקבעה בפסיקה שהוזכרה לעיל. ולכן, בהעדר הוכחה בדבר קיומה של עבודת מקור כאמור, אין צורך לבחון את העברת נטל השכנוע אל כתפי המשיבים.

ניתן היום, 1.11.2020, בהעדר הצדדים.

יפורסם ללא שמות התלמידים.

חברת בית הדין

גולן צימרמן קרל

יו"ר בית הדין

פרופ' אביחי דורפמן

חברת בית הדין

פרופ' אורית רוזין

